

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoľ. školskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši

na velikonočni forek, dne 29. marca 1910
v Mariboru.

Dnevni red:

1. Naša politika, govori dr. Ivan Šustersič, voditelj Vseslovenske Ljudske Stranke.
2. Davek na vino, govori Ivan Roškar, načelnik Slovenske kmečke zveze.
3. Poročilo o delovanju S. K. Z., govori dr. Anton Korošec.
4. Volitev načelnikstva.

Začetek ob 1/2. uri predpoldan.

+ Dr. Karl Lueger.

Veliki voditelj nemških katoličanov v Avstriji, prvobornik krščansko-socialne organizacije v naši državi, podjetni večletni župan prestolnega mesta Dunaja, dr. Karol Lueger, je mrtev. Izdahnul je svojo dušo zadnji četrtek, dne 10. marca jutraj ob 8. uri 5 minut.

Cel Dunaj je zajokal, ko je izvedel za smrt svojega največjega župana. Ogromna množica pred mestno hišo je začela na glas ihteti, sivi možje, mladeniči, žene in dekleta — vse je plakalo. Bili so pretresljivi prizori.

Smrt je stoprav pokazala, kako priljubljen je bil dr. Lueger pri ogromnih množicah ljudstva. In ta priljubljenost ni bila samo v krogu ožjih znancev ali pa v vrstah enega stanu, ampak vsi sloji ljudstva, ubogi in bogati, visoki in nizki, so s svojim odkritim sožaljem pokazali, kako so čislali in spoštovali svojega župana in voditelja.

Veliko je storil dr. Lueger v gospodarskem oziru za svoje mesto Dunaj, in mnogo je delal in dosegel na političnem polju za svojo krščansko-socialno stranko pri avstrijskih Nemcih. Ampak ni to, kar mu je priborilo splošno, neoporekano priljubljenost in spoštovanje pred vsem ljudstvom in vsem svetom. Tudi drugi so veliko delali in se trudili za enake cilje, to

da širji krogi ljudstva so beležili smrt s hladno krvjo, brez ganutja. Kar je dr. Luegerja tako visoko dvignilo, tudi nad visočino velikih mož, je bilo sicer neumorno, naporno delo za blagor ljudstva, toda zvezano z najčistejšo, z najnežnejšo nesebičnostjo. Dr. Lueger je delal res veliko, a delal je samo za druge, za svoje načrte, za svoje ljudstvo, nikdar pa za svoj žep. In to ga je priljubilo pri vsem ljudstvu ter izsililo tudi pri njegovih najhujših političnih nasprotnikih neomejeno spoštovanje. Velikansko, a popolnoma nesebično delo za ljudstvo, to je ona slava, katera obdaja s tako čudovito silo dr. Luegerjevo ime pred celim svetom.

Dr. Lueger je ljubil svoje ljudstvo, in zato je od vsega začetka svojega delovanja nastopil proti dvema najhujšima sovražnikoma krščanskega ljudstva, proti judom in liberalcem. Čeprav sta judovstvo in liberalizem bila najtesnejše zvezana, in najmočnejše zvezana ravno na Dunaju, vendar se ni ustrašil velikega dela, ampak ravno tukaj je začel in izvojeval svoj boj proti obema. Krščanska misel je zopet zavladata v javnem življenju na Dunaju, ter se polagoma začela širiti v vse pokrajine naše države.

Boj proti izkoriščevalcem ljudstva je bil načrt za vse njegovo delovanje, zato so šli za njim vsi stanovni, ki so bili tlačeni, delavstvo, obrtniki, kmetje. Dr. Lueger je dvignil te stanovne do politične veljave, ter strl moč meščanskih kapitalistov, bodisi da so bili krščeni ali nekrščeni.

Ker se je boril proti krivici, ni mogel biti, in tudi ni bil neprijatelj tlačanih narodov. Dr. Lueger sam ni bil nikdar slepostrasten v svojem narodnem naziranju, ki bi smatral vse druge narode za manj vredne v državi. Nam Jugoslovanom je bil celo srčno naklonjen in je govoril rad v veliko pristranostjo o južnih Slovanih. Ves čas svojega življenja je grajal krivico, ki se godi nemažarskim narodom na Ogrskem, kjer jim krati pod judovskim vplivom stoječe madžarstvo najpotrebnejše narodne pravice. Še na smrtni postelji je opozoril svojo stranko, naj v tem smislu uravnava svojo politiko nasproti ogrski državni položici.

Sedaj je ta plemeniti mož mrtev. Njegovo truplo so položili v ponedeljek, dne 13. marea v hladni grob. Pokopali so ga med ogromno udeležbo, kakor kneza, katerega je poknežila ljudska ljubav. Z Luegerjem je legel v grob največji mož sedanje dobe. Z njim je umrl eden največjih krščansko-socialnih organizatorjev na svetu. Pokoj njegovi duši, slava njegovemu imenu!

Luegerjeva rodbina je kmečka. Njegov oče je kot kmečki sin prišel k vojakom na Dunaj in ondi ostal. Bil je sluga na državni tehniški delavnici. Mati je imela po smrti moževi trafikio. Karol Lueger je bil rojen dne 24. oktobra 1844. Z 22. letom je napravil doktorat za pravo. Posvetil se je odvetništvu, katero je opustil, ko je postal župan dunajskega mesta. Oženjen ni bil nikdar, zapušča dve neomeženi sestri.

Ko so v četrtek zdravniki, ki so čuli ob Luegerjevi postelji, spoznali, da se bliža neizprosna smrt, so obvestili njegove ožje prijatelje in občinske svetnike. Na sredi bolniške sobe se je postavila podoba Križanega, tista podoba, ob kateri je Lueger prisegal kot dunajski župan.

Bolj ko se je bližalo jutro, tem manj življenja je bilo v bolniku. Ob 7. uri jutraj so zdravniki konstatirali, da udarja srce bolniku 120krat na minuto. Smrt se je bližala z vsako sekundo.

Bilo je krasno jutro; veličastni solnčni žarki so prisjali skozi okna dunajske mestne hiše, v kateri je umiral župan dunajski — dr. Lueger.

Malo pred osmo uro je zdravnik dr. Kapsamer naznanil zunaj bolniške sobe čakajočim, da bela žena končuje svoje delo.

Prijatelji, zdravniki in vsi, ki so bili v sobi, pokleknejo okrog postelje, in v vroči molitvi prosijo za srečno smrt svojega ljubljencea.

5 minut po 8. uri v jutro je zdravnik dr. Pupo vac konstatiral, da je dr. Lueger izdihnil svojo plemenito dušo. Okoli klečeči so ihteli nadaljevali molitve za rajnega. Nad dunajsko mestno hišo so zaplapolale črne zastave. Mrtaški zvonec votivne cerkve pa je naznanjal cesarskemu Dunaju, da Luegerja ni več med živimi.

Ko sta predzadnji torek vstopila v bolnikovo sobo dva njegova prijatelja, ter sta ga pozdravila s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, slišal se je zelo tih in zamolkel odgovor: „Na veke! amen.“ To so bile baje zadnje Luegerjeve besede.

Za dr. Luegerja se je opravljalo mnogo molitev in pobožnosti. Vse dunajske cerkve so bile polne vernikov, ki so prosili Vsemogočnega za svojega ljubljene župana.

Pred dunajskim rotovžem se je pa vedno trlo tisoče ljudi, ki so nestrpno in trepetajočega srca pričakovali novih vesti.

PODLISTEK.

Droženka.

Humoreska, Spisal Starogorski.

V našem uradu je bilo večasi prav živahno. In ta živahnost je bila periodična, namreč vračala se je vsakega prvega v mesecu. Bilo je to sicer kaj čudno, zakaj proti koncu meseca so bili vsi nekako redkobesedni in čmerni, kakor bi delala nedolžna luna s svojim širokim obrazom in ustni res kak poseben utis na našo voljo. Delalo se je večasi pozno v noč, niti minuta uradnih ur se ni zamudila. A v začetku meseca... Tedaj pa še med uradnimi urami ni bilo nikogar, kateri bi držal pero za rep. Vse je bilo prazno in akti in kupi papirjev so se pogovarjali nemoteno med seboj.

Bilo je tudi nekega dne. V mojem koledarju sem ravno počrtal 2. sušca, zakaj bili smo v 3. dnevu tega meseca. Pa sem pomislil. Številka tri, to je nesreča, dasi moja nekaka obletnica. In ravno zato hočem biti vsaj enkrat v svojem življenju pameten, če že prej nisem bil.

In res sem se spravil v urad prav pošteno. Zajutrokoval sem kisló juho pri „Pošti“, ker smo zvečer poprej dolgo ostali v Narodnem domu, nekako do 2 popoldne in nas je morala gostilničarka vreči na cesto. Grlo mi je bilo raskavo, pa kaj to, saj sem delal z rokami in možgani, dasi so mi ti tudi pravili, da jim je nekako smešno... Nj, nič zato, delal sem.

Kar prinese, menda je že bila deset ura, zlomek mejeja tovariša in mi pravi:

„Ti.“

„Jaz ga gledam.“

„Kaj.“

On pa sopet:

„Ti.“

„Nj, ne bodi govedina“, mi pravi, „ti delaš?“

„I, kaj pa, eaj vidiš.“

Zmajal je z glavo in djal posihoma.

„Nekaj ti bom povedal. — Veš, tudi jaz sem delal.“

In veš, kaj sem zaslužil?“

Jaz ga gledam.

„Koga?“

„Steklenico žganjice.“

Ne pijem žganjice“, sem rekel precej slabe volje, a sem bil že pripravljen, da grem z njim pit.

Pokušal sem pijačo.

„Ni slaba.“

„Prava droženka, kolega, le potegni.“

„In zopet sem pil.“

„Ampak to ti rečem“, pravi kolega, „če poveš to Ludviku, potem te nabijem.“

„Ne bodi vendar... Saj še niti takaj ni.“

„Če bi slučajno prišel... Gotovo je, da še pride danes v urad, čeprav pijan.“

„Ne povem mu, bodi brez skrbi.“

Se en požirek slastne žganjice in šel sem delat... Ni bilo dolgo, kar pride nekdo naglih korakov. Pogledam. A, Ludvik. Ampak kislega obraza, kakor bi jedel kisle kumare.

Delam se, kakor bi ga ne videl, vglobljen v nekak akt.

„Nj ali se me ne vidi, kaj?“ je rekel jezno.

Vedel sem tako, da je že sah.

„A kolega Ludvik, Bog vas živi!“

„Tho bodite no... kaj vas briga.“

Sedaj pa res nisem vedel, kako naj umejem ta odgovor. Ujcal me je pa vsakako.

Ludvik pride k meni. Gledam ga, on pa mene.

„Vi ste pili žganjico. Morala je biti kaj dobra droženka.“

Čudil sem se v resnici njegovemu finemu nosu. Bi bi kaj dober za policijskega psa, škoda da ni.

„Kaj pa“, mu odgovorim. „Mislite, da bom pil špirit?“

„Kje se pa dobi tako blago.“

Nisem si mogel kaj, da bi mu ne rekel, čeprav mi je obljubil oni drug tovariš, da me nabije, če komu povem.

„To je privatno blago!“

„A, a, darilo kaj?“

„Seve, darilo...“

„Dajte no poskusit.“

Idite h kolegu Herkoľu. On je dobil.“

Ludvik je naredil kisel obraz.

„Ta ne da.“

Meni pa šine še zlobnejša misel v glavo.

„Veste kaj?... Le idite in če poreče, da nima več, pa sežite v papirni korb med papirje. Tam je steklenica.“

Ludvik je bil zadovoljen, vzal nekak akt in šel k njemu. Kako sta se imela, ne vem, le to vem, da se je za kakih deset minut vrnil dobre volje ter me hotel objemati, kakor bi bil njegova babica.

Kmalu za njim pa pride tudi tovariš. Videl sem, da je silno jezen. Pa sem pomislil. „Sedaj le me nabije.“ In skesano sem čakal najhujšega.

Ta pa se postavi pred mene in začne.

„Ti.“

„Nj, kaj.“

„Govedo.“

„Prosim, pogledi bolje.“

„Kaj sem ti rekel?“

Po bliskovo se je po Dunaju raznesla tužna vest . . . Cesarska prestolnica se je preoblekla v žalno obleko. Vse je pobičilo, vse žaluje. Od vseh strani prihajajo brzozjavna sožalja. Cesar in več članov cesarske hiše je izrazil svoje sočutje in sožalje.

Takoj po smrti so se zbrali k seji občinski svetniki, vodstvo krščansko-socialne stranke in razne druge korporacije, da izrazijo svoje globoko sožalje, ter da določijo vse potrebno glede pogreba.

Mrliča so položili v dragoceno rakev, okinčano z belim damastom. Mrlički oder pa so postavili v veliki ljudski dvorani dunajske mestne hiše. Tam, kjer je toli in tolikokrat navduševal v ognjevitih govorih zbrano dunajsko ljudstvo, tam je ležal sedaj na parah, največji mož današnjih dni — dr. Lueger.

Povodom smrti dr. Luegerja so Njih ekselenca premilostljivi knez in škof odposlali nastopno brzozjavko:

„Veleoslavno mestno svetovalstvo

Dunaj.

Žalostna vest o smrti mnogozasluznega župana in velikega patriota dr. Luegerja, me je globoko pretresla, in prosim, kot dvakraten gost v mestni hiši sprejet od dr. Luegerja kot hišnega očeta mesta Dunaja, da sprejmete izraz mojega prisrčnega sožalja vsled smrti prepričanega in značajnega katoliškega moža, za čigar ozdravljenje sem doslej prosil Boga, in za katerega večno vzveličanje hočem odslej moliti.

Dr. MIHAEL NAPOTNIK,
knezoškof.“

V ponedeljek, dne 14. marca t. l., na dan pogreba, so premilostljivi nadpastir v stolni cerkvi ob 10. uri služili zadušnico za rajnega.

Kako prisrčno so ljubili Dunajčani rajnega svojega župana, se najbolj spozna iz globoke žalosti, ki je zavladovala ob smrti Luegerjevi na cesarskem Dunaju. Z vseh hiš pripolajo črne zastave.

Ogromne množice ljudstva hitijo v veliko dunajsko mestno ljudsko dvorano, kjer leži na parah dr. Lueger. Močna vojaška straža komaj vzdržuje mir in red. Pritisk po ulicah krog mestne hiše je velikansk. Sleherni Dunajčan bi rad šel kropit svojega župana. Matere čakajo s svojimi otroci po cele ure, predno pridejo do krste, da bi svojim malim pokazale onega moža, ki je bil tako prisrčen prijatelj mladine. Ljudstvo z dežele hiti neprestano v cesarsko prestolnico, da bi videlo svojega političnega voditelja vsaj mrtvega. Po vseh dunajskih cerkvah se glasijo neprestano otožni glasovi vernikov, ki v pobožnih molitvah prosijo Boga za dušni dobrobit dr. Luegerja.

Vse v krščanskem duhu pisano avstrijsko časopisje, pa tudi drugi zmernejši listi vseh strank pišejo obširno o vseh podrobnostih Luegerjevega življenja in delovanja ter hvalijo njegove zasluge.

Avstrijsko judovsko časopisje pa v teh resnih dneh, ko je ležalo mrtvo telo Luegerjevo na parah, ne more brzdati svoje nesramne židovske strasti in z loparjem laži in zavijanja udarja po umrlem. Izmišljajo različne dogodljaje iz Luegerjevega življenja, samo da bi zmanjšali sloves njegovega dobrega imena.

Z naravnost kraljevskim sijajem se je vršil v ponedeljek, dne 14. t. m. pogreb dr. Luegerja. Ob tej priliki se je pokazala vsa ljubezen in spoštovanje, ki ga je gojilo dunajsko prebivalstvo do svojega rajnega župana. Nikoli še ni Dunaj tako žaloval, kakor ta

„Govedo“, pravim mirno.
Skoro bi jeze počil.
„Ti, ne imej me za norca. Ta pijan zlodej mi spijsa vsjo droženko.“
„Kaj morem jaz za to?“
„Zakaj si mu rekel?“
„Lagati se ne sme. Zakaj nisi skril!“
„Kaj pomaga. Ta človek najde itak.“
„Potem se pa znosi nad njim.“
Vendar tovariš tega ni naredil. Odšel je silno jezen, trdeč, da mi nikdar več ničesar ne da.
To mi pa ni bilo posebno po godu. Tahtal sem, kako bi ga spravil v dobro voljo. Pa sem si domislil. Šel sem k njemu. Skoraj bi me vrgel čez stopnice.
„Kolega, oprosti. Nekaj sem si zmislil.“
Pogledal me je čez ramo.
„Nú . . .“
„Ludvika bova potegnula.“
„Takoj je bil prijaznejši.“
„Kako?“
„Le poslušaj. Še imaš kaj droženke?“
„Menda je prešteješ na kaplje. Drugo je vse izpila ta mrha. Pa z enim duškom . . .“
Tovariš se je pripravljel, da bi se zopet razjezil.
„Nič ne de. Jaz kapim špirita. Ostanek droženke in špirit pomešava z vodo. In s to pogostiva Ludvika. Njegovemu kosmatemu grlu je to vse eno, da le „vreže“.“
Bil je zadovoljen.
„Ampak“, pravim, „tudi midva bodeva morala piti.“
„Seveda.“
„Kako to narediti.“
Nekaj časa sva tahtala, pa si zmislil tovariš.
„Tako bo. Tri politierske, črne steklenice si morava

preskrbeti. V eni naj bo špirit namešan z vodo, v ostalih dveh, in ti bodeta za naju, pa vino, da ne bova pijana.“
Jaz sem bil s tem predlogom prav zadovoljen, posebno, ker je tovariš rekel, da to vse on preskrbi na svoje stroške.

Dogovorila sva se še, da ne bo kake pomote, kako naj najini steklenici zaznamuje, in on se je spravil na delo. Jaz bi gotovo storil bolje, če bi to stvar, če že ne pustil pri miru, vsaj sam preskrbel.
Za eno turo, bilo je poldvanajstih, pride tovariš in naju z Ludvikom povabi, naj greva, dobil je zopet tri steklenice droženke. Ludvik je bil ves vzradoščen, še od prej nekoliko „prosvitljen“, jaz pa sem se smejal, kako bo pil ta kosmati špirit.
Tovariš da vsakemu steklenico, češ, naj pazimo, če bi kdo prišel, da brzo skrijemo. Nato trčimo, da je zamolklo zadonelo po uradu in pijemo. Tovariš je pil krepko, istotako Ludvik. Ta sploh ni nič čutil in še je pohvalil, da je dobra kapljica, dasi ni tašna, kakor mu jo je dal pred dvema urama. Jaz pa sem moral imeti posebno kisel obraz, zakaj tovariš se je krohotal na vse grlo.
„Nú, ali tebi ne ugaja?“
In namignil mi je z očmi, naj pritrdim.
„O zelo“, sem se delal pegumnega, dasi mi je vlekle čaljusti vkup. „Vendar je bila pred dvema urama boljša.“
„Nú saj ta tudi ni slaba“, meni Ludvik. „Pijmo, jaz imam precej dela.“
In zopet smo pili.
Gledal sem z obupanim obrazom steklenico in tovariša. Oba sta imela jasen obraz. Čutil sem se in mislil, kako morata biti taka, posebno moj tovariš, ko pa pije vendar tako kiselco, kakor jaz, pa se zna tako premagovati.

dan. Že na vse zgodaj se je začelo ljudstvo zbirati v onih ulicah, po katerih se je imel pomikati sprevod. Pogreb se je otvoril ob pol12. uri dopoldne. Potem ko je župnik votivne cerkve prelat Mord blagoslovil mrliča, so med zvonjenjem vseh dunajskih zvonov dvignili težko krsto na gala-voz.

Predno se je začel pogreb pomikati, je izgovoril dunajski podžupan dr. Neumayer nekaj besedi rajniku v slovo. Mogočni izprevod se je začel nato premikati. Pogreb so otvorili ognjegasci, sledila so odposlaništva uslužbencev mestnih podjetij z v črno tkanino zavitimi zastavami, veliko pevskih društev, deputacije društev, korporacij, strokovnih društev, katoliške dijaške zveze v žalobnih oblekah, duhovni redovi in dunajske fare, 18 voz z vencmi, veliko vencev so že odpeljali ponoči na pokopališče. Nato se je pripeljal galavoz. Stražili so ga z bakljami v rokah: 16 uradnikov predstvenega urada, 16 katoliških dijakov, 8 meščanskih strelcev, 8 strelcev Deutschmeistrovega polka in 16 slug v gali. Uslužbenici mestnega pokopališkega zavoda so nosili župansko zlato verigo in rajnikove redove. V šestih kočijah so se nato peljale rajnikove sestre, soproge treh dunajskih podžupanov, magistratnega podravnatelja in sestre strežnice, trije mestni slugi v gali, mestno uradništvo, okrajna zastopstva, predsednika gosposke in poslaniške zbornice z gosposkozborničnimi člani in s poslanci, namestnik deželnega maršala, deželni odbor in deželni poslanci, vsi nižjeavstrijski župani, deputacije mest, občinske deputacije, člani dunajskih okrajnih in nižjeavstrijskih okrajnih šolskih svetov, deputacije vodstev mestnih šol, ubožnih očetov in zadrug, mestni slugi, ognjegasni oddelki.

Pogreb se je pomikal čez Ring. Pred državnozbornskim poslopjem je pogreb obstal. Od rajnika sta se tu poslovila zbornični predsednik dr. Pattai, in namestnik deželnega maršala, baron pl. Freudenthal.

Po Pattai-ovem in Freudenthalovem govoru pred državnozbornsko palačo, se je pomikal pogreb naprej po Ringu in skozi Koroško cesto v cerkev sv. Štefana, kamor je došel pogreb ob 1. uri popoldne. Pred glavnim vhodom je čakal cesar na pogreb. Velikanska cerkev je bila vsa prevlečena v črno. Prižgane so bile vse sveče. Na evangelijski strani pred velikim oltarjem je bil pripravljen klečnik za cesarja, za cesarjem so stali nadvojvode, nasproti cesarju pa zastopniki tujih vladarjev. Za posebnimi odposlaniki so stali člani stolnega kapitela, na epistelski strani so pa stali kardinal nadškof dr. Gruscha, zastopnik sv. Očeta papeža Pija X. nuncij Granito di Belmonte. V spodnjih klopih so sedeli na levi najvišji dvorjani, na desni pri dunajskem dvoru poslaniki, skupni ministri, ministrski predsednik Bienerth z ministri, zbornični predsednik, namestnik nižjeavstrijskega deželnega maršala, generali, načelniki uradov. Cerkev je bila natlačeno polna. Špalir so tvorili ognjegasci. Nadvojvodinje so prisostvovalce cerkveni slavnosti v cesarskem oratoriju. V spodnjem presbiteriju so sedele rajnikove sestre, podžupani in mestni ter občinski svet. Ko so dvignili krsto z galavoza, je blagoslovil rajnika pred velikimi vrati nadškof koadjutor dr. Nagl. Med petjem „Miserere“ so nesli rajnika, za katerim je korakal cesar, v veliki presbiterij, kjer je sledil drugi blagoslov. Cesar je nato zapustil presbiterij in se podal skozi mali žagrad v svoj voz. Krsto so med tem dvignili in jo nesli med zvoki velikih sv. štefanskih orgelj nazaj skozi velika vrata na galavoz. Pogreb je nato korakal po Rothenthurmstraße, Franz Josefs Kai, Aspernski trg, kjer so zasedli pogrebe pripravljene kočije in se odpeljali na centralno pokopališče. Začasno so položili Luegerjevo truplo v grob njegove matere. Ob odprti gomili so govorili podžupan dr. Porzer in dr. Gessmann; prvi v imenu občinskega sveta, drugi v imenu vodstva krščansko-socialne stranke, mestni svetnik Wessely za meščanski klub,

magistratni ravnatelj Appel za mestno uradništvo, prof. Avrel Popovič za Rumunce. Pevsko društvo avstrijskih železniških uradnikov je zapelo Goethejevo „Wanderers Nachtlid“, nakar so izročili dr. Luegerjeve zemeljske ostanke materi zemlji.

Pogreb je bil ob ¼4. uri popoldne končan. Množice ljudstva so stale v gostem špalirju do centralnega pokopališča. V sprevodu in ob straneh je bilo najmanj 1½ milijona ljudi. Za krsto je stopalo najmanj 50.000 oseb, med njimi 800 nižjeavstrijskih županov. Tirolci in Rumunci so odposlali odposlanstvo v narodnih nošah. Pred krsto so vozili na 15 vozeh vence, večino vencev so pa morali pustiti na rotovžu.

Mala politična naznanila.

D ne 11. sušca: Vojni sporazum med Rusijo in Bolgarijo je gotova stvar. Rusija se je zavežala, da bo branila Bolgarijo v slučaju njene vojne s Turčijo. — Turčija je dovolila Srbiji zgradbo Adrijske železnice. — Iz Harbina se poroča, da proglasi japonski cesar priklapljenje Koreje.

D ne 12. sušca: Iz Aten se poroča: Sedaj, ko se je smatral položaj kot izboljšán, so se razmere nenadoma zopet tako izpremenile, da se ne ve, ali bodo odstopili zopet nekateri ministri, ali se zgodilo kaj popolnoma nepričakovane. — Berolinske vesti potrjujejo, da pojde srbski kralj Peter v Carigrad. Tozadevno sporazumljenje se je po berolinskih vesteh dogledlo na ta način, da bo Srbija v slučaju vojne med Bolgarijo in Turčijo vsaj nevtralna, Turčija pa da Srbiji za to zaželejane trgovinske olajšave. — Ruski zunanji minister Izvolzki namerava v dumi poročati o pogajanjih z Avstro-Ogrsko, da nastanejo zopet normalne diplomatske zveze med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

D ne 13. sušca: Bolgarski kralj Ferdinand utegne tekom tega tedna obiskati turškega sultana. — Dne 16. t. m. sprejme papež nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollweaga. — V Saragosi v Spaniji se je vršil shod katoličanov, naperjen proti posvetnim šolam. Po shodu je prišlo do spopada med udeleženci shoda in njih nasprotniki. Policija je morala potegniti sablje.

D ne 14. sušca: Francoski listi so mnenja, da se bo skoro gotovo izvršilo sporazumljenje med Bolgarijo in Turčijo z ozirom na to, ker bolgarski kralj potuje na nasvet Rusije v Carigrad. Pride do zveze balkanskih držav s sporazumljenjem Turčije. — V Atene prihajajo iz cele Grčije odposlanstva kmetov, ki zahtevajo parcelacijo in razdelitev zemlje. Po oeli deželi narašča gibanje med kmeti. — V parlamentarnih krogih se trdi, da bo češki deželni zbor v drugem tednu meseca aprila zopet sklican.

D ne 15. sušca: Cesar je danes sprejel v avdienci ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervarya ter pritrtil njegovemu načrtu o razpustu ogrskega državnega zbora, ki bo razpuščen dne 22. sušca. — Danes je bil princ Liechtenstein soglasno izvoljen za političnega voditelja nemške kršč. socialne stranke.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Naučni minister je imenoval g. dr. Avgusta žigona za amanuensisa na licealni knjižnici v Ljubljani.

* **Deželni šolski svet** je v svoji seji dne 10. t. m. sklenil, da se razširi petrazredna ljudska šola pri Sv. Tomažu pri Ormožu v šestredno.

* **Iz pošte.** Poštna ekspedientinja Frančiška Zinauer v Grižah pri Celju je dobila mesto poštne ekspedientinje pri poštinem uradu v Rečici.

Tovariš se je neprestano smejal in mi kazal z očmi Ludvika, ki se je počutil kaj dobro pri svojem špiritu. Vendar se je meni jelo dozdevati, da se smeje meni.

Pravim mu potihem.

„Za Boga, kakega zlodeja si pa kupil?“

„Pravega ljutomeržana . . .“

„Kaj blazniš? . . . Ta jesi, ljutomeržan . . .“

Tovariš se je še bolj smejal.

„Gotovo. Le poskušaj.“

In podal mi je svojo steklenico, kjer pa že ni bilo več mnogo v nji.

Pokušam.

„Nebeška kapljica . . . Pokušaj pa ti mojo vino, boš pa videl, da te je nekdo očigani.“

„Misliš . . .“

Ko bi kdo videl njegov obraz, ko mi je rekel ta „misliš . . .“

„Pa vendar nisi . . .“ sem ga vprašal jezno.

„Kaj pa . . . jesi, sem ti kupil, da boš vedel držati jezik drugekrati.“

„In ta?“

Pokazal sem na Ludvika.

„Pje špirituz z vodo, on se počuti dobro. Le ti si tako izbirčen.“

Bil sem užaljen. Da me je tovariš tako opeharil in jaz bil taki bedak, da sem v veri, da se živjujega oba s kislico, samo da Ludvik pije špirit in ga hvali, me je poparilo. Pol steklenice, to je četrt litra, izpiti jesiha, naj poskusi kdo. Šel sem jezen v svoj urad in še do tja sem slišal, kako se je tovariš krohotal . . .

„Nú le počakaj“, si mislim, „tudi moja glava ni vzrasla na zeln.ku. Posvetim ti že še . . .“

Iz finančne službe. (Prestavljeni so: davčni oficijal Otokar Horvat iz Gröbminga v Celje, proviziorni davčni asistent Walter Haditsch od davčnega referata v Celju v Feldbach, davčni oficijal J. Vodlak iz Celja kot davčni kontrolor k Sv. Lenartu v Slov. gor., davčni asistent Karl Jazbec iz Laškega trga v Wildon. Imenovan je višji gimnazijec Anton Mesarič z Ljubljane kot davčni praktikant pri davkariji v Ormožu.

* **Iz šole.** Za nadučitelja na ljudski šoli v Bočni je imenovan stalni učitelj na Vrskem, Jožef Bizjak. Na ljudski šoli v Novicerkvi je postal stalen tamošnji učiteljski suplent Rudolf Zupanek, na deški ljudski šoli v Slovenski Bistrici tamošnji začasni učitelj Robert Zrnko, na ljudski šoli v Liboju stalna učiteljica v Zibiki, Roza Vidali, na ljudski šoli pri Sv. Martinu pri Gornjemgradu tamošnji učiteljski suplent Alojz Krajnc, na ljudski šoli v Dobrni tamošnja učiteljska suplentinja Helena Levstik, na ljudski šoli v Bočni stalna učiteljica v Polzeli, Jožefa Koderman, na ljudski šoli v Dramljah tamošnji učiteljski suplent Julij Sevnik. Delavska učiteljica v Trbovljah, Ljudmila Arzenšek, je imenovana za delavsko učiteljico v Bučah.

* **Razpisana učiteljska mesta.** Na petrazredni deški ljudski šoli s tremi paralelkami v Celju (okolica) je razpisano mesto učitelja, na 2razredni ljudski šoli pri St. Lenartu nad Laškimi mesto nadučitelja. Prošnje do 10. aprila. — Na 6razredni ljudski šoli v Poljčanah je razpisano mesto stalnega učitelja. Prošnje do 15. aprila.

Promocija. Sodni praktikant v Gradu gospod A. Rakun je bil dne 12. marca na graški univerzi promoviran doktorjem prava. Čestitamo!

* † **Anton Medved.** V soboto je zadel Slovence zopet velika nesreča. Izgubili smo najboljšega slovenskega pesnika sedanjih dni. Na Turjaku je izdahlil namreč v soboto ob 7. uri zvečer svojo plemenito dušo slovenski pesnik in tamošnji župnik preč. g. Anton Medved po kratki, a mučni bolezni. Pesnik je namreč umrl na akutnem napadu na čreva. Zamotala so se mu namreč čreva, in vsaka bolniška pomoč je bila brezuspešna. Antona Medveda je bil rojen v Kamniku dne 19. maja 1869, v mašnika posvečen 23. julija 1892. Bil je v različnih župnijah kaplan, dokler ni dobil župnije Turjak, na katero je bil nameščen v aprilu 1908. Pogreb se je vršil 15. t. m. Njegovo truplo prepeljejo v Kamnik, kjer bo umrli pesnik pokopan. Medved je bil pesnik „Dom in Sveta“. Ko je pokojni dr. Franc Lampe ustanovil „Dom in Svet“, mu je bil Medved med prvimi sodrujki, njegova opora, njegov ponos, njegova nada. Z moško zvestobo je ostal Medved pri tem listu, ki ga je obogatil z neštetiimi biseri svoje poezije. Medvedovih poezij sta izšla dva zvezka, v posebnih knjigah tudi tragediji „Kacijanar“ in „Za pravdo in sree“. Mnogo poezij pa je še, ki niso zbrane v teh publikacijah. Svetila mu večna luč!

* **Srce Jezusovo** in hrvaška mladina. Dne 22. februarja je predstojnik za nauk in bogočastje na Hrvaškem izdal sledečo razveseljivo naredbo: Pred 10. leti se je posvetila hrvaška katoliška mladina božanskemu srcu Jezusovemu in poslala ob tej priliki svetemu očetu papežu album s 60.000 podpisi in zlato srce, ki je bilo izročeno svetemu očetu ob priliki romanja v Rim. Povodom desete obletnice posvetitve hrvaške mladine božanstvenemu srcu Jezusovemu, se je v Zagrebu sestavil odbor, pod pokroviteljstvom nadškofa dr. Posiloviča v svrhu, da med katoliško mladino dostojno proslavi dan 3. junija kot praznik presvetege srca Jezusovega kot dar sv. očetu papežu. Z ozirom na to smatram za potrebno, da ukazujem: Na dan 3. junija 1910 ima vsa katoliška mladina na vseh učnih zavodih kraljevine Hrvatske in Slavonije praznik. Po sv. maši naj učiteljski mladini raztolmači znamenitost in svrhu tega praznika.

* **Proti sprejemnim skušnjam** se je začelo zadnji čas po Avstriji precejšnje gibanje. Odločno je sedaj nastopila „Učiteljska Zora“, glasilo učiteljskega društva v Mostaru med bosanskimi Hrvatimi. To je bilo do sedaj res malo čudno, da so morali vsi dečki, ki so hoteli vstopiti v srednje šole, na gimnazijo ali na realko, tudi če so prinesli seboj dobro spričevalo, vendar-le delati še posebno izkušnjo, da se jih je sprejelo. To izgleda približno tako, kakor če bi zahtevali na vseučilišču sprejemni izpit od onih dijakov, ki imajo zrelostno izpričevalo. Marsikateri nadarjeni deček lahko propade pri taki izkušnji, ker ga je malce strah, ali pa ker se ne zna v tujem učnem jeziku dobro izraziti. Upamo, da na naših slovenskih srednjih šolah ne bo več te cokle.

* **Spisovateljem slovenskih učnih knjig** na znanje. Da se prepereči nepotrebna konkurenca pri spisovanju slovenskih učnih knjig, je deželni odbor kranjski sklenil, da bo odslej podpiral izdajo samo tistih učnih knjig, katerih pisatelji naznanijo spisovanje takoj, ko prevzemó delo, deželnemu odboru.

* **Gg. organistom!** Odbor Podpornega društva organistov tem potom prosi, da tisti udje, kateri še niso prejeli knjižic, potrpijo tako dolgo, da nam tiskarna nove izgotovi, ker so stare pošle. Istotako naj udje, v slučaju, da so knjižico izgubili, ali se je kako drugače pokvarila, to naznanijo tajniku Francu Klančniku, organistu v Šmartnem na Paki, da mu izgotovi novo knjižico. Za novo knjižico je povrniti toliko, kolikor stane knjižica.

Šentiljski dom. V ponedeljek dne 14. marca se je zopet nadaljevalo delo pri stavbi šentiljskega doma. V jeseni 1909 se je stavba toliko dogotovila, da

je prišla pod streho. Sedaj se bode izvršilo ostalo delo. Če gre po sreči naprej, bode „dom“ do sred polletja gotov. Kdaj se bode izvršila otvoritev, bomo še pravočasno objavili. Samo za surovo stavbo in nakup stavbišča smo dosedaj izdali blizo 20.000 K. (Nabranega denarja pa je samo 12.500 K. Da zamoremo torej z veseljem započeto delo izvršiti in! ga izročiti njegovemu vzvišenemu namenu, se zopet obračamo na slovensko rodoljubje, do slehernega Slovenca in Slovenke, do naših denarnih zavodov in društev, da nas podpirajo. Poglejte, koliko žrtvuje nemški narod za ponemčenje St. Ilja! — Dajmo skrbeti, da bo šentiljsko slovenstvo čim prej imelo svoje zavetišče in zbirališče, ki ga tako krvavo potrebuje! Spominjajte se šentiljskega doma pri igrah, spomnite se šentiljskih Slovencev posebno ob letošnji Veliki noči, ter darujte „pirihe“ za šentiljski dom. Darovi se naj blagovolijo poslati na: Bralno društvo pri Sv. Ilju v Slov. gor. — Za šentiljski dom so darovali: Mohorjani pri Sv. Petru na Medvedovem selu 4 K, Marija Škore nabrala na gostiji Jožefa in Marije Otopce ravnotam 4.44 K, mariborski bogoslovci 8.20 kron. Živeli posnemovalci!

Občinske volitve v Petrovčah. — Liberalni listi radi častikraje zopet toženi. Radi grdi in neredsnih napadov „Narodnega Dnevnika“ in „Narodnega Lista“ na gg. Fridriha in Korena v Petrovčah, ki sta liberalcem trn v peti, se je zoper odgovornega urednika vložila ovadba.

* **Liberalci** — Masarykovi častilci. Liberalno dijaško društvo „Prosveta“ hoče tudi na deželi med počitnicami osrečevati naše ljudstvo s „poučnimi“ predavanji in knjižnicami. Kak duh vlada v tem društvu, priča dejstvo, da priredi „Prosveta“ v proslavo češkega profesorja Masaryka v Ljubljani v Mestnem domu predavanje. Kdo pa je ta Masaryk? Rojen katoličan, ki pa je odpadel od katoliške cerkve in prestopil k protestantizmu. V duhu svojega „spreobrnjenja“ tudi širi med dijaštvo svoje svobodomiselne nazore. Če gre „Prosveta“ za njim, tedaj je pokazala, kak duh vlada v njej.

Poslanec Hagenhofer je priobčil v „Grazer Volksblattu“ z dne 10. marca zanimiv članek, kjer brani svojo stranko pred napadi poslancev Erberja in Franza zaradi zadržanja napram slovenski obstrukciji v deželni zbornici. Zanimivo za nas je dvojje: 1. da voditelj štajerske krščansko-socialne stranke lojalno priznava, da je bila slovenska delegacija vsled postopanja nemške večine provocirana, in da je vsled tega njena obstrukcija razumljiva; 2. da je nemško-nacionalna stranka hotela sama obstruirati, ako bi se tudi samo v enem slučaju dalo Slovincem zadoščenje. S tem je tudi vse ogorčenje nemških in nemškutarskih listov radi obstrukcije potisnjeno naenkrat v drugo luč. Njih jeza se je vzdignila torej res samo zaradi odločnega nastopa Slovincem, ne pa morda z ozirom na posledice obstrukcije, kakor sedaj farbajo svoje volilce. Stvar se razvija za nas vedno bolj zanimivo.

* **Tečaj** za župane in občinske tajnike v Mariboru. Dne 14. in 15. t. m. se je vršil v Mariboru tečaj za župane in občinske tajnike, katerega se je udeležilo okrog 40 županov, občinskih tajnikov in odbornikov. Krasno vreme, katero je pospešilo delo na polju, je bilo vzrok, da se polovica priglasecenc ni udeležila tečaja. Največ udeležencev je bilo iz Murskega polja in Slovenskih goric, pa tudi drugi okrajji so bili častno zastopani. Pri tečaju so predavali sledeči gospodje: državni poslanec Pišek o delokrogu in poslovanju občin, odvetnik dr. Leskovar o občinskem volilnem redu in občinskem redu, državni poslanec dr. Korošec o socialnih nalogah občin, nadrevizor Vlad. Pušenjak o lovskem zakonu in o novem kužnem zakonu, tajnik okr. glavarstva, Koudelka, o vojaških zadevah, tajnik okrajnega zastopa, Kramberger, o razmerju občine do okrajnega zastopa, o delokrogu okr. zastopa in o sestavi občinskih računov, deželni poslanec dr. Verstovšek o narodno-obrambnem delu občin. Predavanja so bila zanimiva in so udeleženci prav živahno posegali v debato, katera se je razvila po vsakem predavanju. Velik utis na udeležence je napravilo predavanje o narodno-obrambnem delu, iz katerega so posneli, kako veliko lahko stori občina, oziroma njeni funkcionarji, za obrambo na vseh poljih. Ta prvi tečaj za župane in občinske tajnike je pokazal, kako potrebni so taki tečaji, in se je splošno izrazila želja, da bi se večkrat priredili taki tečaji, in dala županom in občinskim tajnikom prilika, se o vsem poučiti, kar je za njihovo delovanje v občini potrebno.

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Na gostiji Micike Mihelič-Kukenberger nabral Veselič, brivec, 6 K; na gostiji Amalije Sirk pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 26 K; Maks Robič, trgovce v Središču, 10 K; na gostiji Franca Kavelerja na Spodnji Polskavi, 18 K 20 vin.; na gostiji Frančiška in Marjete Sušec v Orehovi vasi 7 K 20 vin.; slovenski gimnazijci namesto venca na grob g. prof. Mateka 20 K 90 vin.; Voglič Leopold 10 K; Maršič Karol, nadučitelj, 5 K; Vogrin, župnik, 20 K; dr. Ant. Korošec, 10 K; Petelinšek, stolni kapl., 5 K; hranilno in posojilno društvo v Ptuj, 100 K; hranilnica in posojilnica v Središču, 20 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

V tajništvo Slovenske kmečke zveze in S. K. S. Z. v Mariboru je vstopil dne 15. marca gospod Ognjeslav Šimonec.

Vinska postava.

(Govor posl. dr. Korošca v drž. zboru dne 8. marca 1910)

Največjo skrb je pri nas povzročila ona predloga finančnega načrta, ki je bila zadnje dni položena na mizo zbornice, namreč predloga glede obdačenja vina. Obdačenje vina, kakor se namerava upeljati, bi pomenilo veliko nesrečo za vse dežele, ki se pečajo s pridelovanjem vina. Vemo pač, da je sedanje obdačenje vina, ki izhaja, kakor jaz vem, iz leta 1829, že postarano in neracionalno. Da se pa naredi racionalno (umno), pač ni bilo treba, da postane splošno, in se uvede na vsako množino vina. Oni gospodje, ki niso iz takih krajev, kjer se peča ljudstvo z vinogradništvom, morajo vedeti, da se nahaja sedaj avstrijsko vinogradništvo v zelo hudem položaju. Nismo še prestali posledic bolezni, ki so jim bile trte zadnja leta podvržene. Radi trtne uši moramo vse vinograde obnoviti; prenovilo pa se jih je šele 20 odstotkov. Država je uvidela, da potrebujejo tisti, ki se pečajo z vinogradništvom, od države pomoči, ona — in tudi dežele — so torej dovolile neobrestovana posojila. In sedaj, ko še prenovljenje ni končano, ko ležijo neobrestovana posojila še zunaj, hoče vinogradnika še bolj tlačiti in mu hoče to, kar mu je na eni strani dala, na drugi strani zopet vzeti. Reče se, da bo davek manjši; da, to je res, zato bo pa splošen, namreč razširjen na vsako množino. Nadalje moramo tudi vedeti, da se bodo davki posebno tam, kjer sedaj vino ni bilo obdačeno, namreč v zasebni prodaji, gotovo na pridelovalca prevalili. Organizacija vinogradnikov glede trštva je še danes tako slaba, da niso v stanu davke na povzitanke, trgovce, sploh na one zavaliti, ki vino kupijo. Vinogradnik je navezan samo nase. On mora dati vino za tisto ceno, za katero ga drugi hočejo, on mora posebno radi sedanjega, splošno slabega gospodarskega položaja dati vino tudi ceneje, kakor ga je stalo pridelovanje vina. Posebno letošnje leto je za vinogradnike tako slabo, cene so tako nizke, da res ne dobimo povrnjenih niti lastnih stroškov.

Gospodje pa tudi ne smejo pozabiti, da naraščajo stroški pridelovanja radi delavcev od leta do leta. Če bi se upeljal novi vinski davek, potem je gotovo, da bodo morali mnogi kmetje svoje vinograde opustiti, ker se vinogradništvo ne bo izplačalo. Menim, da bo potem država mnogo tega davka izgubila, ki ga sedaj pričakuje.

Moram pa tudi gospode na nekaj opozoriti, česar vlada gotovo ne pozna, kakor se mora sploh reči, da o stvari strašno malo razume. Predloženi postavnici načrt je, nočem reči, idiota (nevedneža), vendar pa moža, ki o pridelovanju vina ne razume mnogo. Hočem torej tudi gospode na to opozoriti, da se bo v slučaju, da opustijo naši kmetje vinograde, tudi socialno vprašanje neugodno rešilo, in se bodo v socialnem življenju pokazali pojavi, ki bodo posebno pri nas v južnih deželah zelo občutni. Kakor stojijo razmere na Štajerskem, smo dobili delavce za obdelovanje vinogradov in njiv, sploh vseh kultur, iz takozvanih viničarskih hiš. Tam je vzrastel naš delavski stan. Ako moramo vinograde opustiti, potem se bo mnogo teh delavcev, ki stanujejo sedaj v viničarskih hišah, in imajo tam neko gotovo samostojno življenje, izselilo, si poiskalo druge kraje, in tako bo kmetijstvo v naših krajih, kjer se pečamo z vinogradništvom, trpelo veliko škodo.

Pri tej priložnosti si usojam opozoriti tudi na okolnost, ki je največjega pomena za vprašanje glede pomanjkanja delavcev na deželi. To je razmerje, v katerem živimo s takozvanimi viničarji, razmerje, ki nam kaže, kako bi se ravno na deželi dalo odpraviti pomanjkanje delavcev. Samoumevno je, da se človek pri vedno bolj napredujočem izobraževanju, ki najde svoj vhod v vsako koč, čuti vedno bolj samostojnega, samostojno misli in hoče samostojno živeti. Zato noče tudi nihče drugemu služiti, vsak hoče biti sam svoj gospod. To se vidi predvsem v mestu, pa tudi na deželi. Vsak hoče, ker mu je omika povzdignila čut samostojnosti, samostojno gospodariti.

Toliko se misli o tem, zakaj delavci ravno iz dežele bežijo. Za to so različni vzroki. En vzrok pa je v tem, da delavec na deželi ne more nikoli postati samostojen, da mora vedno živeti kot hlapec, oziroma dekla, da si ne more nikoli ustanoviti samostojnega življenja. Pri nas se je ravno to vprašanje v nekaterih krajih, ki se pečajo z vinogradništvom, deloma srečno rešilo. Pri nas so se lahko kmetijski delavci, med njimi posebno viničarji, potem ko so si s težkim delom prihranili par sto kron, ker je zemljišče ravno v krajih, kjer so vinogradi, radi velikih stroškov pridelovanja v male kose razdeljeno, 1, 2 ali 3 hektare zemljišča nakupili. V takih krajih so popolnoma zgornile kmečke rodbine, njihova zemljišča so se razdelila, in dobile so jih viničarske rodbine, ki so postale na ta način samostojne. Radi tega smo lahko opazili, da se, med tem ko so se ljudje iz vseh krajev izseljevali v Ameriko ali kam drugam, izselitev v krajih, kjer so vinogradi, ni tako razširila.

Obljubil sem, da bom kratek. Ako se vpelje nov vinski davek, bi bil to hud udarec za ljudstvo, ki se peča z vinogradništvom, in tudi za celo vinsko kupčijo. Mi iz naših klopi ne bomo mnogo govorili, skupno pa bomo glasovali proti vinskemu davku.

tost srca? Žal! Naj stopi le vsaki deseti naprej, in imeli bomo krepko četo za procvit verske, izobraževalne in gospodarske organizacije! Tovariš, zavedaj se svoje mladostne časti, pa tudi mladeniških dolžnosti. Mladost je dolžnost, krepost in modrost, pa ne prevelika prostost in norost. Kaj ne, težko se je odločiti: tu smrekova vejica, ki kaže, kje vlada vince, harmonika in nož — tam knjiga, ki ti mora usiljevati časi in večni blagor? Na dan torej, kar je plemenitega v naših mladeniških vrstah, v slogi je moč, v skupnem delu najlepša zabava.

Zori jutro, sijaj dan,
Brat, ne bodi več zaspan!
Blažiti srce, um in dlan,
Fantje urno hajd na plan!

k **Konjice**. Na praznik sv. Jožefa dne 19. t. m. bo imelo Katoliško politično društvo svoj občni zbor. Govori g. državni in deželni poslanec Pišek in drugi govorniki. Protestirali bomo proti nameravanemu novemu vinskemu davku, pogovorili se o političnem položaju — zato le vsi na shod. — Na velikonočni ponedeljek popoldan pa ima občni zbor naša Kmečka hranilnica in posojilnica. Vabljeni so vsi njeni prijatelji v obilnem številu, bodisi da so njeni člani ali ne, zlasti, ker bo znano vrli zadružni govornik g. nadrevizor Vlado Pušenjak imel poučni govor o nakupovanju gnojil, galice, kmetijskih strojev, ter dajal pojasnila o gospodarstvu in kmetijstvu. Vspored poglej zadaj med inserati.

k **Vrhovlje pri Konjicah**. V nedeljo dne 6. t. m. je bil z vsemi glasovi odbornikov izvoljen za župana vnet pristaj kmečke zveze g. Jožef Skrbinešek. Že lansko leto so bile občinske volitve; potem so se vlagali rekuzi ali ugovori zoper volitev, katere je pa o. kr. glavarstvo zavržlo kot neutemeljene in neraziskane. Tako so se znašale štrane nekega, do sedaj skoro vsevoljnega „štajerjevanca“. Sedaj je veselo upanje, da se bodo povrnila zdrave razmere v našo občino, da ne bodo med zadujimi, ampak med prvimi, takorekoč na vrhu, saj to pove že ime — Vrhovlje.

k **Sv. Duh-Loče**. Skoraj ni vredno odgovarjati na dopis v „Narodnem Listu“ štev. 9. Pa da ne bi mislila g. župnik in g. organist, da je spisan od faranov, kakor je bil podpisano, zato naj velja sledeče: Ni res, da je bil naš organist par mesecev v orglarski šoli izključen radi posluha. Res je, da je bil celo šolsko leto, in postu ima desetkrat boljši, ko prosvitljeni Janezek. Piše, da ljudje zavoljo slabega igranja kar trumoma beže iz cerkve. Res je, da gredo, ko maša mine, vsi ljudje iz cerkve domov, ali pa tudi v gostilne na zajutrak, seveda vsak na svoj račun, ne pa na Janezov. Ni greh, če si ljudje privoščijo kapljico vina, najmanj župnikov greh, toda greh je lagati in obrekovati.

k **Spitalič**. Ko tako-le prebiram tebe, dragi „Sl. Gospodar“ in „Naš Dom“, mi pride pogostokrat na misel, zakaj vendar nimamo pri nas Bralnega in izobraževalnega društva. Mož in fantov, žen in deklet je dovolj, ki bi se takoj navdušili za dobro stvar. Tako pa nikoli nimamo doma nikakega poučnega govora ne o gospodarskih in kmetijskih rečeh, ne o izobrazbi in napredku, ter moramo, če že hočemo kaj slišati, iti v Žiče ali Konjice, k nam pa nihče ne pride. Stori bi se vse, a veditelja nam manjka, kateri bi začel in vodil. Upajmo, da se v doglednem času zgodi.

k **Kebeč na Pehorju**. V nedeljo dne 20. marca pride k nam potovalni učitelj g. Gorican razpravljat o umnem kmetijstvu, posebno pa še o izboljšanju travnikov. Kmetje pridite!

k **Stranice**. V nedeljo zvečer je neki fant zabol doma 20letno Lenčko Dvoršek, ki je na mestu izdihnila. Kaj vse stori pohujsljivo življenje, alkohol in jeza. O Strančičani, kedaj se bode spametovali ter zapustili grdega „Štajerca“.

Celjski okraj.

c **Slivnica pri Celju**. Pri nas smo imeli občinsko rovo Marijo Lah, ki so jo posestniki preživljali, ko je hodila od hiše do hiše. Prigodilo se je, da je hujše zbolela ravno, ko je gostovala v župnišču, ondaj je bila sprevidena ter tudi umrla.

c **Sv. Peter v Sav. dol.** Strašen glavobol vlada pri gospodi okrog liberalnih listov v Celju. Kaj pa se je zgodilo, da je nastal tako hud nahod, me boste vprašali bralci cenjenega „Slovenskega Gospodarja“. Nič drugega, kot uvodni članek v predzadnji številki „Slovenskega Gospodarja“, v katerem sem s kratkimi potezami opisal in s številkami dokazal, da ne preti našemu hmeljarstvu zaradi morebitnega davka na pivo prav nobena nevarnost. To je naše častite liberalce neprijetno dirnilo. Nikakor jim ne gre v njihove prosvitljene glave, da bi tudi tisti Terglav, kateri pred dobrim letom po njihovi trditvi še svojega imena ni znal podpisati, sedaj naenkrat pisal uvodne članke za političen list. Prav rad jim to verujem, ker oni pač vsakega človeka merijo po svoji meri, češ, ako smo mi v študiranju običali, ki smo vendar naprednjaki, zakaj bi pa potem drugim ljudem kaj drugega privoščili. Da pa vas, liberalni gospodje, ne bo de zgoraj omenjena bolezen predolgo mučila, vam iz golega človekoljubja tiho na uho povem, da sem pisal v časnikih gospodarske in politične članke že takrat, ko ste še vi gospodje kot dijaki pohajkovali od farovža do farovža in od ene primicije do druge ter ste krožili tisto znano:

„Na farovškem pragu študentek stoji,
Poželjivo obrača v klobaso oči,
Putka, kopunček, mu močno diši,
Po rački pečeni pa sline cedi.“

Na primicijo šli, študenti smo mi,
Med potjo veselo smo vriskali,
Ker tam se vsega zadosti dobi,
Naš kmet pač za vse obilno skrbi — — —“

Da pa nisem svojih člankov tudi vedno podpisoval, je vzrok ta, ker nisem hotel nikjer siliti v o-sprejde, sedaj pa me veže dolžnost. Zato bom še tudi v prihodnje, kadar se mi bo zdelo potrebno, pisal v liste, ne da bi hodil k vam po modrost na posodo. Vasa ostudna časnikarska gonja, katero boste najbrž nadaljevali zoper mene in moje stanovske tovariše, mi ne boede nič škodovala, ravno nasprotno. Zakaj, kakor hitro bi me vaše časopisje začelo hvaliti, takoj bi moji vrli Savinjčani mislili, da sem se jim izneveril. Naši vrli in značajni savinjski možje so že dvakrat zaporedoma pri deželnozbornih volitvah pokazali, da ne marajo na čelu nositi tistega grdega liberalnega madeža, katerega ste jim vi hoteli na sleparski način pritisniti na čelo. — Znana je našim ljudem vašega popevka, v kateri se bahate: „Pa sem zapustil vašega Boga.“ Zato vsak pristen Savinječan še z večjim studom izgovarja besedo: liberalec, kakor vsak pošten Grk nekdanj ime: Efijalt. — Ker ste zapustili „našega Boga“, zato pa morebiti tembolj služite Bahusu, ter preklečite bogznan koliko časa pred tabernakeljem „vašega boga“. — Ta pa je zopet duhovniška, boste rekli, in Terglav je naredil samo križ, in pri tem mu je organist vodil roko, mežnar ga je pa kadil, da ni omedlel pri tem težavnem poslu. Kaj ne? S spoštovanjem se vam klanja ter vas pozdravlja

Alojzij Terglav,
dežel. poslanec.

c **Dramlje**. Tožba „Štajerca“ je končana. Zoper „Štajerca“ je vložil župnik O. tožbo, ker ga je „Štajerc“ v dopisu iz Vojnika-Črešnjic v štev. 21. od 23. maja 1909 obdolžil, da je učitelja Adamiča ob službo in kruh spravil, in da ga ta terjaja za odškodnino oropane mu službe. S tožbo je hotel župnik doseči, naj se dožene v teku kazenske preiskave, da je to obdolženje krivično. To se je zgodilo. Verodostojne priče, zdravnik in sodni spisi so dokazali, da je „Štajerc“ obdolženje neraziskano. Posebno to potrjujejo, da je prišel učitelj zavoljo umobolnosti ob službo, in da nima torej niti sence pravice, od župnika kaj tirjati. — Med preiskavo se je še zvedelo, da nimaj zatoženi „Štajerc“ urednik nič premoženja; tedaj bi moral vse velike stroške za porotno razpravo trpeti župnik. Z ozirom na to, da je župnik svoj namen dosegel in krivično obtoženega „Štajerčevega“ urednika dokazal, in ker ne more sam nositi nepotrebnih nadaljnjih stroškov, odstopa župnik od tožbe. To bodi za odgovor tudi „Narodnemu Listu“ od 24. februarja na njegov sramotilni dopis iz Vojnika. Da ga ni sram, sprejemati dopise od človeka, ki je nešteto krat v „Štajercu“ podpisan. Po trdem boju z učiteljem Adamičem in Štajercem ter z veliko drugimi liberalnimi časniki so Črešnjičani in župnik Ogrizek lahko veseli. Borili so se za iskreno ljubljeno materni slovenski jezik, za rednost po šolski postavi in za pravice pri župnijski zemlji. Male ste Črešnjice, pa goreče za pravo dobro. Živio!

c **Mozirje**. Z ozirom na nečuvno škodo, katero nam je zopet letos napravil zajec, obračamo se iznova z gorečo prošnjo na gg. deželne poslance, da delujejo na to, da se proglasi zajec za škodljivca in da se sme vsikdar pokončati. Kajti samo v Savinjski dolini naredi zajec na tisoče kron škode, in kmetje bodo do sadjarstva izgubili vse veselje. Kaj pomaga, če se trudi gospodar po več let z drevesom, in z veseljem pričakuje lepega sadja, a čez zimo pride nesrečna žival, in mu konča vse upanje. Ako se zajec ne proglasi za škodljivca, bode sadjarstvo nazadovalo, mesto, da bi napredovalo. Torej proč z zajcem. Savinjski kmet.

c **Mozirje**. Zopet je minula huda zima, a minula ni brez hudih posledic. Že lansko leto smo poročali, koliko škode je napravil zajec na naših sadonosnikih; kolikor je ostalo lani, uničil je letos. S potrjim sreem gledam okrog Mozirja in po okolici, ko opazim neusmiljeno od zajčjih zobov obdelane jablane; ne samo mlada, ampak tudi že po 5 do 10 let stara drevesa so uničena. Ne vemo, komu bi pripisovali to hudo zlo, ali krivični lovski postavi, ali najemniku lova? Da naš najemnik lova ni brez krivde, to je istina. Sprehaja se po hribih in bregovih, kjer zajca ni, okrog Mozirja pa se zajca pusti, to je pribito. Dokaz temu je, da je tik Mozirja popolnoma uničen jako lep sadonosnik, ter oglodan do zadnjega drevesa. Da pa so se imeli zajci bolj po domače, so priredili mozirski lovci v „Hotel zur Post“ svoj zimski klub (Schützen-Klub), in prav po naprednjaško strelne vaje. Tem bolj „nobel“ je izgledala cela stvar, ker so si izbrali za predsednika pristnega — Nemca, in slišala se je pri teh vajah preblazna nemščina, venomer: Tröffer eins, Tröffer zwei. Zajec pa je v sadonosniku žrl brez državnega nemškega jezika. No, pa kaj si hočemo, saj so te vaje vse po naprednjaško, kaj ne? Upamo pa, da bodo te vaje dosegle to, da se bodo mesto psov streljali zajci, in mesto voznikov pa lisjaki. Ako bode te dosegli, potem bode bolj poceni za vas, in nam pa v korist.

c **Smartno ob Paki**. Kaj je novega? Neki liberalec bode dobil „patent“, ali pa še celo dva. Kdo? V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ je neki dopisnik poročal, kako je pešpot iz Smartna proti Paški vasi Jerec imenitno posul. Ali ni to vredno „patenta“? Namesto, da bi se mož poboljšal, ter spravil

tisto stvarino kam drugam ali podoral, se jezi nad dopisnikom ter zaradi omenjenega dopisa zabavlja okrog, češ: „Jaz bodem že pokazal, tem črnosuknježem.“ Ali ni vredno to zopet „patenta“? Kaj pa, ko bi mu županstvo iz zdravstvenih ozirrov dobavo tega „patenta“ prepovedalo! Sploh ta mož strastno ubija „klerikalnega“ zmaja, mi se mu pa le pomilovalno smejimo. Jerec, Jerec, poboljšaj se, dokler je še čas. — Drugi kmet iz okolice.

c **Smartno ob Paki**. Dne 15. t. m. nas je v gostilni pri Pirtovškem jako zabaval neki Marko, ki ima lo lastnost, da je bolj liberalen, in ne „klerikalen“, sicer pa prav pohlevna in poštena duša. Med drugim nam je kazal, kako se na umeten način vhitijo in premetavajo stoli, ter uspešno mečejo proti tem preklanim klerikalcem. Tudi nam je razkazoval, kako se pri izgovarjanju psovk morajo usta pravilno odpirati, da so iste bolj blagodoneče. Vse to nam je sam praktično pokazoval. Ker pa siromak za takšne produkcije nima „Gewerbseina“, se bo baje moral zavoljo tega zagovarjati pred o. kr. sodnijo. Res, sama smola!

c **Sv. Ema**. Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Sv. Emi naznanja, da priredi Dekliška zveza velik dekliški poučni shod v nedeljo, dne 20. marca po večernioah v prostorih kaplanije pri Sveti Emi. Me šentemska dekleta smo že dolgo časa želele takšnega poučnega shoda, zato se ga bomo v obilnem številu udeležile in želimo tudi sosednih tovarišic, da bi se tudi pridružile našemu velepomembnemu shodu. Povabile smo tudi iz župnije Sv. Petra dve izobraženi govornici. Iz domače župnije nastopile bodo tudi nekatere z deklamacijami. Živele Slovenke!

c **Sv. Ema**. Poučni shod dne 6. marca, katerega je priredilo Kat. slov. izobraževalno društvo pri Sv. Emi, se je prav imenitno obnesel, in ostane pri mnogih poslušalcih v živem spominu. Predsednik izobraževalnega društva g. Janez Anderlič pozdravi v prav obilnem številu zbrane poslušalce, otvori shod, in odda besedo gosp. Gomilškemu. Za vse dobro vneti in iskreni govornik pozdravi prisrčno navzoče poslušalce, blagruje dobre ude in ožigosa vse farane, da naj se zanaprej še vedno v nemajo v organizacijah za naša načela, in da se naj nikar ne ustrašijo za naprej tistih pobijalcev društva, kateri hočejo le dobre ude izneveriti in jim škodovati v dušnem in gospodarskem oziru. Priporočajo posebno tri dobre najboljše reči, namreč da branijo sv. vero, in v njej vedno zvesti ostanejo, da branijo in ohranijo mili naš materni slovenski jezik, da ne zametujejo božjega daru. Braniti nam je pa tudi naše pravice, naš dom, naše poštenje, kakor tudi braniti nam je naše šole. Na svoji domači zemlji pošteno živeti, ne v tujino siliti brez posebnih vzrokov, kjer se navadno izgubi poštenje in vera, ker ne morejo redno zahajati k službi božji, in se vsled tega med ljudstvom pokvarijo, dostikrat celo izgubijo častno in večno srečo. Po tem krasnem in pomembnem govoru gospoda predavatelja, zapoje cerkveni pevski zbor mило in ubrano krasne narodne pesmi. Vrliim pevkam moramo izreči zahvalo za trud, in se priporočamo v prihodnjič, da počastite zopet drugi shod s svojim lepim petjem, in kot članice Dekliške zveze v nemate vedno bolj svoje sotovarišice za izobrazbo. Nazadnje se še predsednik društva iskreno zahvali vrlemu govorniku, kateri se toliko trudi za blagor celega naroda.

c **St. Vid pri Grobelnem**. V zadnjem času se je koračnica ali marš „Mladi vojaki“ z ozirom na šentvidske razmere prenaradila tako:

Mi smo šentvidski naprednjaki,
Kako nas gledajo ljudje,
Pa pravijo, to so junaki,
Rekurzi vsi jim spodlete!

Velike delamo korake,
Pa ne naprej, ampak nazaj,
In liberalne naše čake
Se nam podajo, da je kaj.

Ko mi vhitimo bridke meče,
Udarci v nas lete nazaj,
In vse smeji, ker uteče
Nam vselej klerikalni zmaj.

Pri vseh volitvah smo propali,
Naš glas nikjer nič ne velja,
Zdaj še župana pokopali,
To je pač najbolj žalostna.

Ko bomo pa kedaj dorasli,
Nas tudi našla bo modrost,
Pustili bomo celjske jasli
In liberalno njih norost.

Apostol Janez klerikalec,
— So namreč rekli naš gospod —,
Bil prvi je, a liberalce
Pa bil je Judež Iškarijot.

c **Slivnica pri Celju**. G. Sirkova je podarila bralnemu društvu nekatere prav porabne knjige, za katere se ji iskreno zahvaljujemo; zapsuščina so njenega moža pokojnega g. nadučitelja.

Zahajajte le v gostilne, kjer so na razpolago: Straža, Slov. Gospodar. Kolekujte vsako pismo z obmejnim kolkom!

Brežiški okraj.

b **Pišece.** V nedeljo je zdihnila svojo blago dušo mati naše učiteljice gospe Bohinčeve. Pokojnica je bila vrla mati, ki je svoje otroke vzgajala res v krščanskem duhu. Tamkaj nad zvezdami naj ji ljubi Bog stoterno poplača! N. p. v m.

b **Pilštanj.** Dne 13. marca se je ponesrečil posestnik Mihael Jug. Šel je s puško v hosto. V hosti se je spodtaknil, puška se je sprožila in bil je pri priči mrtev. Prestrelil si je glavo. Rajni zapuščena žena in dvoje neprekrbljenih otrok. Naj bi bil ta slučaj drugim za svarilen vzgled, ki hodijo v nedeljo na lov. Tretja božja zapoved posvečaj praznike, še vedno velja.

b **Videm ob Savi.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi dne 19. t. m. igro „Sveta Neža.“

b **Brdo-Loke pri Planini.** Dopisnik v zadnjem „Slovenskem Gospodarju“ o zadevi volitve občinskega odbora dne 17. februarja t. l. nam je le preveč znan. Najbolj pa vse poštene volilce razjari dejstvo, da se upa sploh svoje delo v našem listu zagovarjati in olepševati. Čemu potem njegovo letanje od hiše do hiše, lov na pooblastila, čemu nedeljo poprej shod na Gračnici? Je-li bilo to vse „ljudska volja?“ Noben izgovor ne pomaga, da se je volil v odbor štajercijanec. Škoda zares, da nima urednik do Brda segajoče škarje, s katerimi bi nekatere jezike pošteno priškrnil, ki so tako marljivo agitirali za planinskega „Štajercijanca“, sovražnika slovenskega ljudstva, in ga tudi spravili v občinski odbor Brdo-Loke. — „Če njega ni v odboru, ne dobimo nič podpore,“ bil je vojni klic. Sedaj pa bodo gotovo ob vsakem deževju vse Brdo sami cekini po 20 K pokrivali. — Drugi vojni klic pa je bil: „Ako Jazbinšek še kot župan ostane, mu bo morala občina „penzijo plačati“. Kakšen „penzija“ bodo morali še Planinci svojemu plačevati. — „Revni posestniki“, se mi zares smilite, ker boste iz celega šolskega okoliša mastno za Planinski vodovod prispevali. — Žalibog, da se med Slovenci take stvari dogajajo. Ločan X.

Književnost.

§ **Šmarnice** romarja jeruzalemskega. 32 premišljevanj za mesec majnik; obenem molitvenik za romarje v Jeruzalem. — 8. % Strani 408. Cena vezane knjige 2 K; po pošti 2K 10 vin. — Pod tem-le naslovom je ravnokar izšla v Cirilovi tiskarni v Mariboru knjiga, katero je spisal o. g. F. S. Šegula, župnik pri Sv. Roku ob Soči. Skoro vsako leto izidejo med Slovenci kake nove šmarnice, ki prinašajo govore, pridige in premišljevanja za mesec majnik. Obdelana je v njih že vsa obširna snov Marijinega češčenja. Med najlepše in najbolj zanimive slovenske šmarnice pa moramo prišteti Šegulove. Podajo nam čisto novo, izvirno snov, kakoršne še nobene slovenske šmarnice niso razlagale. G. Šegula je bil o velikonočnih praznikih leta 1889. v Jeruzalemu. Na svojem dolgem potovanju si je začrtal posebno globoke vtise; vrnivši se v domovino, je naredil o njih premišljevanja, in sedaj jih je povil v „Šopek šmarnic“. V njih kaj lepo opiše svete kraje in sploh vse, kar je na potu videl ali slišal, k temu pa doda kak lep nauk. Na primer: Pred vhomom v berno vas Šomeron (Samarija) je prvič slišal pozdrav „Salem aleikum — Mir z vami!“ Razloži ga, opiše njegov pomen, potem pa dostavi ganljivo premišljevanje o zunanem in notranjem miru pri ljudeh. Okrašena je knjiga tudi z mnogimi podobami iz jeruzalemskega potovanja. Kot dodatek sledi še molitve in pesmi v majniku. Ker namerava jo Slovenci leta 1910. pod vodstvom vrlih duhovnikov prirediti jeruzalemsko romanje, je knjiga ravno sedaj še tem bolj dobrodošla. — Te šmarnice pobožnim Slovincem res prav toplo priporočamo. — Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vestnik mladinske organizacije.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Mladeniški shod, ki se je vršil dne 13. sušca po poznem svetem opravilu, se je prav lepo obnesel. Bilo je čez 100 čvrstih mladeničev in lepo število drugih mož in prijateljev mladine. Zbrani so pazno poslušali izvajanja g. dr. Hohnjeca, v katerih je krepko pokrtačil naše narodne in verske nasprotnike, in nam priporočal odločnost, odkritost, in prav potrebno družabno lastnost, odpustanje. Zato se mu prav lepo zahvaljujemo in želimo, da bi nas še večkrat obiskal. Tudi od Sv. Tomaža se je udeležilo lepo število mladeničev, izmed katerih je mladenič Pučko v jedrnatih besedah izrazil svoje prepričanje do vere in naroda. Tudi mladenič Poplatnik je v svojih izbranih besedah omenil potrebno delovanje Mladeniških zvez. Nato je predsednik Mladeniške zveze, Stuhec, s primernimi besedami zaključil shod. Mladina, le tako naprej, in naši verski in narodni sovražniki bodo zmetali orožje od sebe!

Najnovejše novice.

Na shodu v Konjicah dne 19. t. m. govori tudi poslanec dr. Benkovič iz Celja.

Radi slabih učnih uspehov v nemščini na celjski višji gimnaziji, posebno radi žalitev slovenskih

dijakov po profesorju Eisnerju, je interpeliral gospod poslanec dr. Benkovič v seji dne 15. t. m.

Radi napačnega tolmačenja predpisov o prosti kuhni žganja na Štajerskem interpelira poslanec dr. Benkovič finančnega ministra. Finančne oblasti smatrajo kot nedopustno prosto kuhno žganja, če je kdo v istem letu, ko je žganje kuhal, preje ali pozneje kdaj točil domače vino, četudi le pod vejo ali le v omejenem času. To je protipostavno, ker je le istočasno kuhanje žganja in točenje vina prepovedano. Interpelant zahteva, da se finančnim oblastim na Štajerskem prepove tako samovoljno tolmačenje zakona.

Radi množičnih se nesreč na progi Zidanimosti-Litija južne železnice, posebno skrcenja števila železniških čuvajev, je interpeliral poslanec dr. Benkovič železniškega ministra, zahtevajoč, da se vzroki teh nesreč preiščejo in bolj skrbi za varnost prometa na tej progi.

Italijanski lesotrci v sevniškem okraju so že mnogo domačinov oškodovali. Družbi Baron Treves in Co. ter Societa anonima itd. pa sploh v Avstriji niste dopušteni. Poslanec dr. Benkovič je interpeliral v trgovskem ministertvu, ki se bode oprijelo zadeve, ter je stavil interpelacijo na celokupno ministertvo, da se nepostavnostim konec napravi in oškodovanim povrne škoda. Interesentje naj se obrnejo na poslanca dr. Benkoviča.

Središče. Prenavljanje povečane župne cerkve vrlo napreduje. Še pred prazniki bodeta dogotovljena oba stranska oltarja, delo mariborskega pozlatarja gospoda Zorattija.

Središče. Odličnemu rojaku središkemu, preč. gospodu Matiji Sinko, zlatomašniku, profesorju bogoslovja in župniku v pokouju, je skazal veliki mojster nemškega viteškega reda, nadvojvoda Evgen, odlikovanje. Podelil je zlatomašniku zaslužni Marijanski križec v priznanje za velike zasluge, ki si jih je pridobil za župno cerkev kot velikodušni dobrotnik in požrtvovalni načelnik družbe za zidanje župniške cerkve. Zaslužnemu odlikovancu naše najiskrenejše čestitke!

I Veteransko društvo v Ljutomeru ima svoj redni občni zbor na Jožetovo dne 19. t. m. v Franc Jožetovi šoli v Ljutomeru od 9. ure naprej po običajnem vspredu.

I Kmetijska podružnica za Vučjo vas in okolico ima v nedeljo dne 20. t. m. popoldne ob 2. uri v šoli ustnovni občni zbor po sledečem vspredu: 1. Pozdrav. 2. Predavanje gda. Pirstingerja. 3. Vpisovanje še doslej nepriglašanih udov. 4. Volitev. 5. Predlogi in nasveti. K polnoštevilni udeležbi vabi vse prijatelje kmečkega napredka, zlasti ude pripravljajni odbor.

25.000 posteljnih odevj

se mora radi opustitve trgovine takoj prodati in sicer:

Domače odevje, zelo praktična barva, z barvano borduro, okoli 180 cm dolge, 4 K 1-80 komad.

Tigrove odevje, tkane kakor tigrova koža, z barvano borduro, okoli 200 cm dolge, 4 K 2-10 kom.

Le malo časa!

Pošilja se po povzetju, pri odvetju najmanj šest komadov franko. 239

Emil Wonka, : Königinhof ob Elbi.

odda Cirilova tiskarna v Mariboru. Pismene prošnje se naj pošljejo: „Katoliškemu tiskovnemu društvu v Mariboru.“

Služba hišnika

Listnica uredništva.

Št. Jur ob Taboru: Hvala lepa za poslano, bomo porabili. — Dobrna: V to številko ni bilo več mogoče. — Bočna: Takih stvari pač ne moremo objavljati v političnem listu. Oprostite! — Dramlje: Premalo prostora, preveč rokopisa, zato vse drugo v koš. — Veličane: Preosebno in žaljivo.

Mesarskega učenca sprejme g. Miroslav Reismann, Koroška cesta 66.

Izjava.

Jaz Marija Repič, posestnika hči na Polzeli h. št. 13, izjavljam, da nimam nobenega povoda očitati, gg. Cimpermanu in Dreščiku, da bi bila ona pisca pred kratkim na Polzeli krožečih žaljivih pisem.

POLZELA, 15. marca 1910.

236

Marija Repič.

Ne 81/10

Prostovolj. sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajni sodnji v Konjicah je na prošnjo lastnika gda. Karla Stifa, zastopanege po gdu. Ivanu Rudolfu, odvetniku v Konjicah, na prodaj potom javne dražbe sledeča nepremičnina, brez pritklin, za katero je določena pristavljena izključna cena in sicer:

1. za slučaj, da se oglasi kupec za celo zemljišče: vse vinogradno zemljišče vlož. št. 114 kat. obč. Skalitz, ki meri 5 ha 92 a 88 m², obstoječe iz gosposke hiše, vinarje, vinogradov ter gozdov. Izključna cena je 32.000 K;

2. za slučaj, da se ne oglasi kupec za celo zemljišče, pa v 6 skupinah in sicer:

1. skupina: obstoječa in gosposke hiše, hleva, kočje, gozda, 2 pašnikov, 2 vinogradov in sadnega vrta, v celotni meri 2 ha 68 a 53 m² za izključno ceno 13.200 K;

2. skupina: obstoječa iz 3 vinogradov, njive, pašnika in travnika, v meri 97 a 54 m², za izključno ceno po 3.000 K;

3. skupina: obstoječa iz gozda, njive in vinograda, v meri 1 ha 25 a 56 m² za izključno ceno po 3.200 K;

4. skupina: obstoječa iz gozda, njive in vinograda, v meri 96 a 79 m², za izključno ceno po 3.000 K;

5. skupina: obstoječa iz stavišča, gozda in vinograda ter travnika in sadnega vrta, v merilu 2 ha 20 a 15 m², za izključno ceno 9000 K;

6. skupina: obstoječa iz gozda, v merilu 84 a 31 m², za izključno ceno po 600 K.

Dražba se vrši 30. marca 1910, ob 10. uri dopoldne v Skalcah na licu mesta.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo se vplača v roke gda. dra. Ivana Rudolfa, odvetnika v Konjicah tekom 14 dni po dražbenem dnevu.

Na račun dražbene največje ponudne cene mora vsak dražitelj po dovršenem domiku 10 odstotkov tega zneska takoj položiti.

Dražbeni pogoji se morejo vpogledati pri sodnem komisarju c. kr. notarju Willibaldu Swoboda v Konjicah.

C. kr. okrajna sodnja v Konjicah, odd. I, dne 14. sušca 1910.

234

Velikonočne dopisnice

kakor tudi za godove s cveticami itd.

— se dobivajo v velikanski izbiri pri

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s papirjem in pisalnimi orodjem

Na debelo in drobno!

220

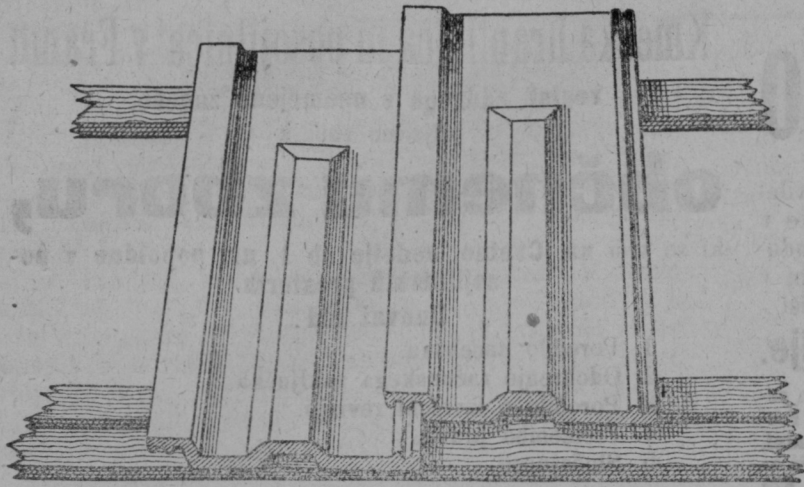
Na debelo in drobno!

Svojim prijateljem in znancem

v tujini ob Veliki noči gotovo radi pošljete pozdrave. — V to svrhu se kaj pripravne

velikonočne dopisnice,

ki se dobijo na debelo in drobno v veliki izbiri v trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

F. P. Vidic & Co., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

183

patent. dvojno zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše **kritje streh sedanjosti.**

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.

Hiša z vrtom

v lepem prijaznem trgu Sevnica je za K 6500— na prodaj. Povprašati je pri lastniku

Karl Cimperšek,
trgovec, Sevnica.

218

Učenca,

zdravega fanta z dobrim šolskim spričevalom sprejem takoj v mojo trgovino, istotako enega pridnega in solidnega, mladega komija.

Milan Hočevnar,

trgovina špecerijskega blaga
CELJE, Glavni trg 10.

200

VABILO

k

II. rednemu občnemu zboru

Kmečke hranilnice in posojilnice v KONJICAH,
registrirane zadruga z neomejeno zavezo

ki se bode vršil na velikonočni ponedeljek dne 28. sušca 1910 ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1909.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.
6. Podučni govor g. nadrevizorja g. VI. Pušenjaka.

Načelstvo.

NB. Uraduje se vsaki četrtek ali če je ta dan praznik v sredo poprej in vsak sejmski dan od 9. do 12. ure popoldne v lastni pisarni, ki se nahaja v stari šoli poleg cerkve. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo po 4½%. Hranilne knjžice drugih zavodov se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Posojila se dajejo na osebni kredit po 5½%, na vknjižbo po 5%. Delokrog zadruga se razteza na župnije: Konjice, Sv. Jernej, Žiže, Spitalič, Črešnjice, Stranice, Zreče, Čadram in Prihova.

222

Njive, travnike in gozde

grajščine Bežigrad pri Celju

se bode dne 21. marca 1910 ob pol 9. uri v grajščini na drobno pod ugodnimi pogoji, plačilo na več letnih obrokov, prodalo. Proda se tudi hiša št. 31 in 34 v Slov. Bistrici.

Več se izve pri oskrbniku v grajščini Bežigrad in Antonu Belec-u v Št. Vidu nad Ljubljano.

209

Prva tovarna finih švicarskih pletenin

išče v vseh štajerskih mestih gospe, ki imajo mnogo znanec, za prodajo njenih perilnih vozil, vezanih oblek, bluz, žepnih robcev i. t. d. po vzorcih. Krasne novosti in specialitete. Najnovejše pariške mode. Visoka provizija. Blago se pošlje s plačano carino v hišo. Poaudbe se prosijo pod šifro Z. G. 698 Rudolf Messe, St. Gallen, Schweiz.

230

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.

280

Kaj je Eufon?

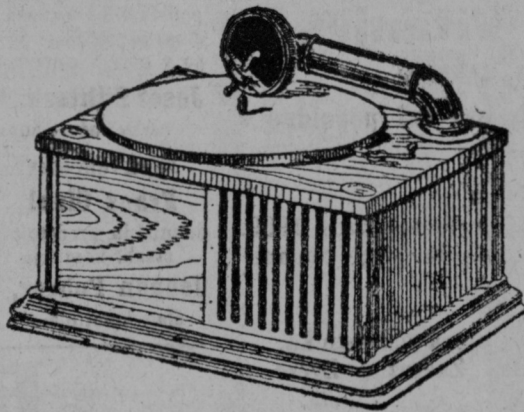
„Eufon“ je najnovejši, najpreprostejši, najglasnejši torej najboljši godbeni aparat, katerega lahko nese vsak fantič v majhnem kovčeku, kakor kaže poleg stojčja slika. Druga slika nam pred oči „Eufon“ po svoji zunanji obliki. Eufon nima trompete ali nobenega roga kakor navadni gramofoni, ki zaležejo vsled tega veliko prostora; vendar se lahko igrajo na „Eufon-u“ vse raznovrstne gramofonske plošče kakor: Odeon, Jumbo, Gramofonrekord, Zonofon itd. Cena ploščam je od

2 do 6 K; cena „Eufona“ od 75 do 200 K. Eufon se dobi v 5 velikostih št. 1 75 K, št. 2 100 K, št. 3 130 K, št. 4 200 K, št. 5 eufonautomat 140 K. Aparati so 32 — 33 cm dolgi, 14 — 16 cm visoki in 7 — 7½ kg težki. Jako priporočljiv je Eufon št. 2. Plačuje se tudi na obroke.

Na razpolago so tudi vsakovrstni gramofoni in orkestrijoni. V plačilo oziroma v zameno se vzamejo vsi stari raznovrstni godbeni aparati po najvišji ceni. Za vsako staro veliko ploščo damo 1 K, ako se vzame najmanj šest novih plošč.

158

Zinauer & Co.
Sv. Jakob v Sl. gor.,
Štajersko.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik pojasnil, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega pripravljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrh tega poceni. Ni boljšega zajutрка za mlado in staro.

sloven. f. g.